

Pradžia>Jūsų teisės>Atsakovai (baudžiamosios bylos)**Atsakovai (baudžiamosios bylos)**

Italija

Šiuose informaciniuose pranešimuose paaiškinama, kas vyksta, kai asmuo įtariamas arba kaltinamas padaręs nusikaltimą.

Trumpas baudžiamojo proceso aprašas

Toliau pateikiama suaugusiems taikomų įprastų baudžiamojo proceso etapų santrauka.

Informaciniuose pranešimuose išsamiai aprašomas kiekvienas proceso etapas ir jūsų teisės. Ši informacija nepakeičia teisinių konsultacijų ir yra tik gairės.

Baudžiamasis procesas pradedamas, kai policija arba prokuroras sužino apie veiką, kuri gali būti laikoma nusikalstama veika.

Užbaigus tyrimą, prokuroras pradeda bylos nagrinėjimą, išskyrus atvejus, kai jis mano, kad bylą reikia nutraukti.

Jei nusikalstamas veikas teisia kaip kolegija posėdžiaujantis teismas, prisiekusiųjų teismas (į Karūnos teismą panaši institucija Jungtinėje Karalystėje (Anglija ir Velsas) arba Federalinę teisminę apygardą Jungtinėse Amerikos Valstijose) arba kai kuriais atvejais teismas, kurį sudaro vienas teisėjas, prokuroras parengiamojo posėdžio metu pateikia prašymą bylą perduoti teismui.

Parengiamojo posėdžio pabaigoje teismas gali įpareigoti nagrinėti bylą teisme arba nutraukti procesą.

Nusikaltimų, dėl kurių yra kompetentinga viena taikos institucija ar teisėjas, atveju prokuroras išduoda šaukimą arba tiesioginį šaukimą atvykti į teismą (it. *mandato di comparizione, citazione diretta in giudizio*).

Taip pat yra keletas specialių procedūrų: supaprastintas procesas, nuobaudos skyrimas šalių prašymu (derybos dėl kaltinimų pripažinimo), neatidėliotinas arba tiesioginis teismo sprendimas (giudizio immediato, giudizio direttissimo), teismo baudžiamasis įsakymas.

Baudžiamasis procesas paprastai vyksta trimis etapais:

pirmoji instancija (prisiekusiųjų teismas, kaip kolegija posėdžiaujantis teismas, vienas teisėjas arba taikos teisėjas),

apeliacinis skundas ir

kasacinis teismas (aukščiausioji instancija).

Pirmojoje instancijoje surenkami visi įrodymai, liudytojų parodymai ir patvirtinamieji dokumentai; procesas baigiamas apkaltinamuoju nuosprendžiu arba išteisinamuoju nuosprendžiu.

Pirmojoje instancijoje priimtą sprendimą galite apskųsti apeliacine tvarka.

Apeliacinis teismas nusprendžia, ar palikti galioti pirmojoje instancijoje priimtą sprendimą, ar jį visiškai ar iš dalies pakeisti, ar jį panaikinti ir grąžinti bylą pirmosios instancijos teismui.

Apeliacinio teismo sprendimą galima apskųsti kasaciniam teismui (aukščiausiai instancijai).

Kasacinis teismas paskelbia savo sprendimą, kuriuo gali pripažinti ieškinį nepriimtiniu arba jį atmesti, panaikinti skundžiamą sprendimą negrąžinant bylos arba jį panaikinti ir grąžinti bylą pirmosios instancijos teismui.

Užbaigus visus proceso etapus, teismo sprendimas tampa galutinis. Apkaltinamojo nuosprendžio, kuriuo skiriama bausmė, atveju ji tampa vykdytina.

Informaciniuose pranešimuose išsamiai aprašomas kiekvienas proceso etapas ir jūsų teisės. Ši informacija nepakeičia teisinių konsultacijų ir yra tik gairės.

Jei esate nukentėjęs nuo nusikaltimo, visą informaciją apie savo teises rasite [čia](#).

Europos Komisijos vaidmuo

Pažymėtina, kad Europos Komisija neatlieka jokio vaidmens valstybių narių baudžiamajame procese ir negali jums padėti, jei ketinate pateikti skundą.

Šiuose informaciniuose pranešimuose pateikiama tik informacija apie tai, kaip galite pateikti skundą ir į ką reikėtų kreiptis.

Norėdami rasti reikiamą informaciją, spustelėkite toliau pateiktas nuorodas:[1 - Mano teisės tyrimo metu](#)[2 - Mano teisės teismo nagrinėjimo metu](#)[3 - Mano teisės pasibaigus teisminiam nagrinėjimui](#)**Susijusios nuorodos**[Teisingumo ministerija](#)[Bendrieji teisės klausimai](#)[Baudžiamosios teisės klausimai](#)[Italijos baudžiamųjų bylų advokatų rūmai](#)**Žmogaus teisės**

Paskutinis naujinimas: 22/03/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1 - Mano teisės tyrimo metu**A. Ar tai, kad esu užsienietis, turi įtakos tyrimui?**

Taip, iš esmės dėl to, kad su tuo susijusios kai kurios papildomos teisės ir garantijos (taip pat žr. [toliau](#)).

B. Kokie yra tyrimo etapai?**i. Įrodymų rinkimo etapas / tyrėjų įgaliojimai**

Policijos veikla atliekant nusikalstamų veikų tyrimus numatyta Baudžiamojo proceso kodekso 347–357 straipsniuose; Prokuroro veiklai atliekant nusikalstamų veikų tyrimus taikomi Baudžiamojo proceso kodekso 358–378 straipsniai.

ii. Laikinas sulaikymas

Pagal Baudžiamojo proceso kodekso 384 straipsnį, išskyrus akivaizdžius atvejus, kai nusikalstamos veikos padarymo metu kriminalinė policija atlieka privalomą arba neprivalomą įtariamąjo suėmimą, kai yra konkrečių veiksnių, kurie, net jei neįmanoma nustatyti įtariamąjo, leidžia manyti, kad pasislėpimo pavojus yra pagrįstas, prokuroras nurodo laikinai suimti arba prieš prokurorui perimant tyrimą, kriminalinė policija savo iniciatyva laikinai sulaiko asmenį, kuris

pagrįstai įtariamas padaręs nusikaltimą, už kurį pagal įstatymą skiriama laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė arba laisvės atėmimas nuo dvejų metų iki šešerių metų, nusikaltimą, susijusį su ginklais ir sprogmenimis, arba nusikalstamą veiką, padarytą terorizmo tikslais, įskaitant tarptautinį terorizmą, arba demokratinės tvarkos sutrikdymą.

iii. Apklausa

Asmuo, dėl kurio atliekamas tyrimas, net jei jis yra suimtas ar sulaikytas dėl kitos priežasties, apklausoje dalyvauja savanoriškai; jo atžvilgiu taikomos būtinos apsaugos priemonės, kad būtų išvengta pasislėpimo ar smurto pavojaus; negali būti taikomi metodai ar būdai, galintys paveikti apsisprendimo laisvę arba pakeisti gebėjimą prisiminti ir vertinti faktus, net ir gavus apklausiamo asmens sutikimą.

iv. Kardomasis kalinimas

Kardomajam kalinimui ir kitoms asmeninėms kardomosioms priemonėms taikomi Baudžiamojo proceso kodekso 272–315 straipsniai. Asmeninių kardomųjų priemonių sistema reglamentuojama vadovaujantis tinkamumo ir proporcingumo principais, pagal kuriuos paprastai teisėjas, nustatydamas priemones, turi atsižvelgti, pirma, į kiekvienos priemonės konkretų tinkamumą atsižvelgiant į atsargumo reikalavimų, kurie turi būti įvykdyti konkrečiu atveju, pobūdį ir lygį, ir, antra, kiekviena priemonė turi būti proporcinga faktinių aplinkybių dydžiui ir paskirtai ar galinčiai būti skirtai nuobaudai.

C. Kokias teises turi tyrimo metu?

i. Ar turi teisę į vertėjo žodžių ir raštu paslaugas?

Taip, ji numatyta pagal Baudžiamojo proceso kodekso 143 straipsnį.

ii. Kokios yra mano teisės gauti informaciją ir susipažinti su bylos medžiaga?

Šiuo klausimu apskritai reikia pažymėti, kad pranešime apie ikiteisminio tyrimo užbaigimą, apie kurį pranešta įtariamajam ir jo pasirinktam gynėjui, trumpai nurodomos faktinės aplinkybės, dėl kurių pradėtas procesas, teisės nuostatos, kurios, kaip teigiama, buvo pažeistos, taip pat nurodoma, kad su atliktais tyrimais susiję dokumentai buvo pateikti prokuratūrai ir kad įtariamasis ir jo advokatas turi teisę susipažinti su jais ir pasidaryti jų kopijas; be to, nustatytos konkrečios taisyklės dėl teisės būti informuotam ir teisės susipažinti su bylos medžiagoje esančiais dokumentais, visų pirma kiek tai susiję su apklausos eiga arba asmens apsaugos priemonių taikymu.

iii. Ar turi teisę turėti advokatą ir informuoti trečiąją šalį apie savo padėtį?

Įtariamasis (kaltinamasis) turi teisę paskirti ne daugiau kaip du gynėjus; įtariamajam (kaltinamajam), kuris nepaskyrė gynėjo arba jo neturi, padeda oficialiai paskirtas advokatas. Specialios nuostatos taikomos susijusio asmens atžvilgiu, tarp jų, be kita ko, teisė gauti atstovo pagalbą, jei ji yra prieinama ir tinkama.

iv. Ar turi teisę gauti teisinę pagalbą?

Taip, jei tenkinamos atitinkamose galiojančiuose nuostatose nustatytos sąlygos.

v. Ką svarbu žinoti apie:

a. nekalto prezumpciją

Italijos Konstitucijos 27 straipsnyje numatyta, kad kaltinamieji nelaikomi kaltais, kol nepriimtas galutinis teismo sprendimas.

b. teisę tylėti ir neduoti parodymų prieš save

Šiuo klausimu, be kita ko, reikia pažymėti, kad prieš pradėdam apklausą asmenys turi būti informuoti, kad jų parodymai visada gali būti panaudoti prieš juos ir kad, atsižvelgiant į pareigą pateikti savo duomenis, jie turi teisę neatsakyti į jokių klausimų, tačiau procedūra bus tęsiama; dėl šių nuostatų nesilaikymo visi apklausto asmens pareiškimai tampa netinkami naudoti.

c. įrodinėjimo pareiga

Paprastai pareiga įrodyti faktines aplinkybes, susijusias su kaltinamuoju aktu, baudžiamąja atsakomybe ir bausmės ar prevencinės priemonės nustatymu, tenka prokurorui.

vi. Kokios specialios apsaugos priemonės taikomos nepilnamečiams?

Vaikų ir jaunuolių baudžiamojo proceso taisyklės išdėstytos 1988 m. rugsėjo 22 d. Prezidento dekrete Nr. 448, kuriame bendrai nustatoma sistema, palankesnė įtariamajam (kaltinamajam) tiek ikiteisminio tyrimo, tiek teismo proceso metu.

vii. Kokios specialios apsaugos priemonės taikomos pažeidžiamiesiems žmonėms?

Paprastai taikomos įprastos susijusių individualių teisių apsaugos taisyklės.

D. Kokie yra teisiniai tyrimų terminai?

Paprastai, jei prokuroras neprašo nutraukti bylos, jis privalo pradėti baudžiamąjį procesą per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai į nusikalstamą veiką, apie kurias pranešta, registrą įtraukiama asmens, kuriam priskiriama nusikalstama veikla, pavardė; šis terminas pratęsiamas iki vieno metų bet kuriai Baudžiamojo proceso kodekso 407 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytai nusikalstamai veikai (organizuotiems nusikaltimams, terorizmui, su šaunamaisiais ginklais ar narkotikais susijusiems nusikaltimams ir kitiems sunkiems nusikaltimams). Bet kuriuo atveju prokuroras gali iki termino pabaigos prašyti už ikiteisminį tyrimą atsakingo teisėjo dėl pateisinamų priežasčių pratęsti pirmiau nurodytą laikotarpį; prokuroras paprastai gali prašyti pratęsti terminą ypač sudėtingų tyrimų atvejais arba tais atvejais, kai objektyviai neįmanoma jų užbaigti per pratęstą laikotarpį; ikiteisminio tyrimo teisėjas gali leisti pratęsti terminą ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui. Tačiau preliminarinių tyrimų trukmė, taip pat atsižvelgiant į galimus pratęsimus, paprastai negali viršyti 18 mėnesių. Vis dėlto ilgiausia trukmė yra dveji metai, jei ikiteisminis tyrimas susijęs su 407 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytomis nusikalstamomis veikomis arba kitais konkrečiais įstatyme nustatytais ribotais atvejais.

E. Kokių priemonių imamasi tyrimo etape, įskaitant laikino sulaikymo alternatyvas ir perdavimo į kilmės valstybę galimybes (Europos teisminės priežiūros orderis)?

Be kardomojo kalinimo, gali būti taikomos šios prievartinės asmeninės kardomosios priemonės: draudimas išvykti iš šalies, pareiga atvykti į ikiteisminio tyrimo policiją, pašalinimas iš šeimos būsto, draudimas vykti į vietas, kuriose nuolat lankosi auka, draudimas ir įpareigojimas gyventi nurodytu adresu, namų areštas, laikinas sulaikymas įstaigose, kuriose motinoms taikomos švelnesnės sulaikymo sąlygos, laikinas sulaikymas gydymo įstaigoje.

Paskutinis naujinimas: 22/03/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2 - Mano teisės teismo nagrinėjimo metu

A. Kur vyks teismo procesas?

Paprastai teisminis nagrinėjimas vyksta ten, kur teismas turi jurisdikciją (teritorijos ir dalyko atžvilgiu) nagrinėti atitinkamą nusikalstamą veiką.

B. Ar galima keisti kaltinimus? Jei taip, kokią turi teisę į informaciją šiuo klausimu?

Paprastai, jeigu teismo nagrinėjimo metu paaiškėja, kad faktinės aplinkybės skiriasi nuo nurodytų sprendime dėl bylos perdavimo teismui ir jos nepriklauso aukštesnės instancijos teismo jurisdikcijai, prokuroras pakeičia kaltinimą ir pateikia naują pranešimą; tas pats pasakytina apie tuo pačiu metu padarytą nusikalstamą veiką ir visas sunkinančias aplinkybes, nustatytas nagrinėjant bylą teisme. Paprastai prokuroras elgiasi įprasta tvarka, jeigu teismo nagrinėjimo metu dėl kaltinamojo paaiškėja nauja faktinė aplinkybė, kuri nenurodyta pradinėje nutartyje ir kuri privalo būti nagrinėjama *ex officio*. Tačiau, jei

prokuroras to prašo, teisėjas gali leisti per tą patį posėdį pranešti apie pakeistą kaltinimą, jei tam pritaria kaltinamasis ir jei tai neturi poveikio proceso terminams. Jei prokuroras tiesiogiai pareiškia naują kaltinimą, kaltinamasis paprastai gali prašyti sustabdyti bylos nagrinėjimą teisme ir pateikti naujus įrodymus.

C. Kokios yra mano teisės fiziškai dalyvaujant teisme?

i. Ar turiu dalyvauti teisiniame nagrinėjime? Kokiomis sąlygomis galiu neatvykti teismui nagrinėjant bylą?

Atsakovas turi teisę, bet ne pareigą dalyvauti teisiniame nagrinėjime. Tačiau teismas gali nurodyti, kad neatvykęs atsakovas būtų priverstas fiziškai dalyvauti, kai jo dalyvavimas būtinas siekiant surinkti įrodymus, kurie nėra gauti apklausos metu.

Ar turiu teisę į vertėjo žodžių paslaugas ir dokumentų vertimą raštu?

Taip, pagal Baudžiamojo proceso kodekso 143 straipsnį.

iii. Ar turiu teisę į advokatą?

Atsakovas turi teisę paskirti ne daugiau kaip du gynėjus; įtariamajam / kaltinamajam, kuris nepaskyrė gynėjo arba jo neturi, padeda oficialiai paskirtas advokatas.

iv. Apie kokias kitas procesines teises turėčiau žinoti (pvz., dėl įtariamųjų dalyvavimo teismo posėdyje)?

Šiuo klausimu galima pažymėti, kad pagal Baudžiamojo proceso kodekso 523 straipsnį kaltinamasis ir jo gynėjas bet kuriuo atveju privalo pasisakyti teismo posėdyje, jei to prašo; priešingu atveju procesas negalioja. Be to, reikia pažymėti, kad bet kuriuo proceso etapu ir bet kurioje instancijoje šalys ir jų gynėjai gali pateikti teismui rašytinius pareiškimus arba prašymus.

D. Galimos bausmės

Teisėjas priima apkaltinamąjį nuosprendį, jei kaltinamasis pripažįstamas kaltu dėl nusikalstamos veikos, kuria jis kaltinamas, be jokių pagrįstų abejonų, o sprendimu teisėjas taiko bausmę ir prevencines priemones. Priimdamas apkaltinamąjį nuosprendį, teisėjas taip pat priima sprendimą dėl visų reikalavimų dėl restitucijos ir žalos atlyginimo. Jeigu teisėjas nusprendžia, kad atsakovas turi atlyginti nuostolius, jis taip pat nustato kompensacijos dydį, išskyrus atvejus, kai tai turi spręsti kitas teismas.

Paskutinis naujinimas: 22/03/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3 - Mano teisės pasibaigus teisiniam nagrinėjimui

A. Ar turiu teisę apskųsti sprendimą?

Taip, paprastai – išskyrus įstatyme numatytas išimtis (žr. Baudžiamojo proceso kodekso 593 straipsnį) – galima pateikti apeliacinį skundą dėl apkaltinamųjų nuosprendžių arba apeliacinį skundą dėl pirmosios instancijos teismo sprendimų, kurie gali būti skundžiami, galima pateikti tiesiogiai Kasaciniam teismui.

B. Kokios yra kitos teisių gynimo priemonės, kuriomis galiu pasinaudoti?

Tai kasacinis skundas įstatymo nustatytais pagrindais (žr. Baudžiamojo proceso kodekso 606 straipsnį) – greta specialiose nuostatose numatytų atvejų – gali būti pateiktas apeliacine tvarka arba dėl neskundžiamų nuosprendžių.

C. Kokios yra apkaltinamojo nuosprendžio pasekmės?

i. Įrašas apie teistumą

Paprastai galutiniai apkaltinamieji nuosprendžiai įrašomi, be kita ko, atitinkamo asmens teistumo registre.

v. Teismo sprendimo vykdymas, sulaikytųjų perdavimas, nuosprendžių vykdymo atidėjimas ir alternatyvios sankcijos

Lygtinis bausmės vykdymo atidėjimas: paprastai, skirdamas laisvės atėmimo bausmę arba laisvės atėmimo bausmę dvejų metų ar trumpesniai laikotarpiui arba piniginę bausmę, kuri, atskirai arba kartu su atitinkama laisvės atėmimo bausme pagal įstatymą, yra lygiavertė laisvės atėmimo bausmei, kurios bendras terminas yra dveji metai ar mažiau, teismas gali nurodyti sustabdyti bausmės vykdymą penkerių metų laikotarpiui, jei apkaltinamasis nuosprendis priimtas už sunkią nusikalstamą veiką, ir dvejams metams, jei nuosprendis priimtas už ne tokią sunkią nusikalstamą veiką; nepilnamečiams ir jaunesniems nei 21 metų suaugusiesiems taikomi aukštesni su laisvės atėmimu susiję terminai (atitinkamai trejų metų ir dvejų su puse metų).

Alternatyvios sankcijos: pagal 1981 m. lapkričio 24 d. Įstatymo Nr. 689 53 straipsnį teismas, priimdamas apkaltinamąjį nuosprendį ir manydamas, kad sulaikymo terminas negali viršyti dvejų metų, gali pakeisti šią bausmę dalinio arešto bausme; jeigu teismas mano, kad šis terminas negali būti ilgesnis nei vieneri metai, jis gali pakeisti šią bausmę teismo priežiūra (it. *libertà controllata*); jeigu teismas mano, kad šis terminas negali būti ilgesnis nei pusė metų, jis gali pakeisti šią bausmę atitinkamo dydžio pinigine bauda (it. *libertà controllata*);

Bausmės vykdymas: paprastai, išskyrus atvejus, kai asmuo, kuris, atsižvelgiant į veiką, dėl kurios priimtas apkaltinamasis nuosprendis, jau yra sulaikytas kalėjime galutinio nuosprendžio priėmimo metu, laisvės atėmimo bausmės, įskaitant bet kokią likusią ilgesnės bausmės dalį, vykdymą, nevirsiantį ketverių metų, ir kuri nebuvo paskirta už tam tikras sunkias nusikalstamas veikas (nurodytas Baudžiamojo proceso kodekso 656 straipsnio 9 dalies a punkte ir Įstatymo Nr. 354/1975 4a straipsnyje), prokuratūra priima nutarimą, apie kurį pranešama nuteistajam ir jo advokatui, kuriame, be kita ko, nurodoma, kad per nustatytą terminą gali būti pateiktas prašymas dėl alternatyvios laisvės atėmimo bausmės; bausmių vykdymą prižiūrintys teisėjai (it. *Magistratura di Sorveglianza*) yra atsakingi už tokių prašymų svarstymą.

Sulaikytų asmenų perkėlimas: taikomos 2010 m. rugsėjo 7 d. Įstatyminio dekreto Nr. 16, priimto pagal 2009 m. liepos 7 d. Deleguotąjį įstatymą Nr. 88 (2008 m. Bendrijos įstatymas), siekiant suderinti Italijos nacionalinę teisę su 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2008/909/TVR (dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje), nuostatos arba Italijos *šioje srityje sudarytų dvišalių tarptautinių sutarčių nuostatos*.

Paskutinis naujinimas: 22/03/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.